

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCA 35. KEZIRATOKA NEM KÜLDÜNK VISSZA. SAJ BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL. ELŐFIZETÉSI DÍJ: Vidékre postán v. helyben házhöz horvra...

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI. DALSHINÁZ-UTCA 1. HIRDETÉSEKET ÉS NYILTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVÉVA A KIADÓHIVATAL...

A bíráló pártvezér.

Alapos, kiválóan szellemes és tegyük hozzá minden élessége dacára egészen igaz, részleteiben találó volt az a bíráló, mellyel gróf Apponyi Albert jászberényi beszámolója a Szapáry-kormány reformhivatalát és a közigazgatási törvényjavaslatnak siralmas sorsát illette. A parlamentnek a jeles szónoka jászberényi választói előtt is teljes fényben csillogtatta nagyszabású és előkelő szónoki talentumának fegyverét, és ha csak a beszédet nézzük, gyönyörrel kellene elismerünk azt is, hogy a nemzetnek közölte a hű, közvetlen, helyenkint illethetőségre kifejezést nyert benne. Mégis, alighanem sokan vannak, kik a beszéd elolvasása után azt kérdezték maguktól, csakugyan gróf Apponyi Albert volt-e illetékes arra, hogy a nemzeti ügyet és az általános észlelt tolmácsait lépjen föl Szapáry gróf kormányával szemben. Igazán esodállat szemléljük a nemzeti elfogultságot, mellyel Apponyi Albert a kormány küzdelméről és vereségeit, a közigazgatási javaslatnak tragikomikus vizontagságait jellemezni tudja, mintha neki mind-ezekben semmi része sem volna. Bizonyára az az álláspont, melyet gróf Apponyi beszámolójában elfogal, felel meg leginkább az ellenzéki vezér hivatásának, és az alkalom sem volt talán soha oly hálás, mint most, hogy ily ellenzéki hivatásnak a közvélemény foruma előtt is győzelmes elégtételt lehessen szerezni. De Apponyi Albert nem vesztette-e el a jogát arra, hogy a Szapáry-kormányval az ellenzéki állás szuperioritását éreztesse, és a közigazgatási javaslatnak bukására alkalmazhatja-e ő az események által igazolt előrelátásnak bírálói mértékét? Nem támogatta-e ő a kormányt és a törvényjavaslatot azzal a teljes autoritással, melyet épen ellenzéki állásából merített, nem harcolt-e egy sorban a kormánypárttal a küzdelem minden fázisán keresztül, nem állva meg csak az utolsó neveltségű katasztrófánál, mely nem a neveltségesség által őt, hanem a már megölt ügyet ünnepélyesen a neveltségesség sírgödőjébe temette el? A bíráló és a megírárt között nagyon ferde viszony létezik, mely annál jobban tűnik szembe, mentől kevésbé látszik azt maga Apponyi észrevenni. A mérsékelt ellenzék kintúno vezére, mikor az utólagos bölcsesség igazságait oly meggyőzően hirdeti, nincs még abban a helyzetben sem, mintha okulását más kárából merítette volna. Saját kára az, melynek tanúságát most nyilvánosan le kell vonnia. Ha ezt teljes mértékben megteszi, mindenesetre méltánylatot érdemel, de nem tagadhajuk, az ily tanítás lényegesen csökkenti ama tekintélyt, mellyel mindenkinél birnia kell, ki a közéletben az oktató tisztére vállalkozik.

Nem fessegetjük itt újra, helyesen és nagy politikai szerepének megfelelően ese-

lekedett-e Apponyi Albert, mikor a miniszterelnökkel, kinek kormányzó és pártvezéri képességeit most oly maró ironiával bírálja meg, a közigazgatási javaslat biztosítására politikai szövetséget kötött. A minő itéletet mond most jászberényi beszédében magáról a törvényjavaslatról is, bizonyára annál érthetlenebbnek tűnik fel, hogyan lehetett a parlamenti tárgyalások alatt e javaslat védelmében valóságos vezérserepet vinnie? De épen nem zárkoznak el ama magas erkölcsi felfogás elől sem, melyet korábbi beszédekben minduntalan hangsúlyozott és jászberényi beszámolójában is előtérbe állít, midőn kijelenti hogy őt és pártját a kinevezés elvénke törvénybe iktatásánál őt és pártját egyedül a saját régi elvök iránti kötelezettség vezethette, és az eszme szent-ségének alá kellett rendelni minden egyéb még oly jogosult tekintetét. Az ily fenkölt idealizmus, ha nincs is igazolva a gyakorlati viszonyok által, még nem kisebbíti annyira egy politikai akciónak értékét, hogy a közéletben legalább további hatásaival üdvös eredményeket elő ne idézhessen. De azután annál különösebbnek találjuk, hogy jászberényi beszédében gróf Apponyi egészen leveti az eszményi hűségnek fényes lovagköpenyét, határozottan kijelentve, hogy ha a kormány reformtervezetével új kísérleteket tenné, ő ezután csak a körlelhetlen oppozíció köteleességét fogja szem előtt tartani. Erre az állásváltásra semmiképp sem szolgálhat elegendő magyarázatot, hogy a kormány oly körülmények miatt, melyeket — elismerjük — saját hibáival idézett elő, de melyek utóvégre is szándéknak és hatalmának körén kívül fektettek, reformtervét meg nem valósíthatta.

Az ily sikertelenség épen az ideális hűség érzelmét előt, mely gróf Apponyi keblét folytonos rendülésbe hozza, nem bírhatja tulságos nyomattakkal. Ugy látjuk hát, hogy a kinevezés elvénke eszményi lovagja az elvetszóság szűzies felfogását is képes fölcserélni a gyakorlati opportunizmus szempontjaival, és talán épen az vezéri helyzetének szomorú fátuma, hogy nemcsak két ellenkező természetű morális erőknek hatalma alatt áll, de az egyiknek vagy másiknak sugallatát rendszerint akkor hallgatja meg, mikor idő és alkalom az ellenkezőt tanácsolják. Bármi nagybecsűljük is Apponyi gróf politikai tehetségeit és ha pillanatig sem jut is eszünkbe Szapáry gróf egyéniségét vele összemérni, kicsinylően szarkasztikus megjegyzése a miniszterelnök taktikai hibáiról, ezáltal sehogy sem tehetnek imponáló benyomást. Utóvégre is a közigazgatási javaslat egész tárgyalása alatt a közvélemény nem is volt egészen tisztában, gróf Szapáry vezető-e gróf Apponyit vagy megfordítva. Akárhogy volt, mindketten, mint a bátor turisták, kik meredek havas csúcsára törekvesznek, kötéllél voltak egymáshoz fűzve és isten tudja, ki csuszolt el hamarabb, de mind-

lekedett-e Apponyi Albert, mikor a miniszterelnökkel, kinek kormányzó és pártvezéri képességeit most oly maró ironiával bírálja meg, a közigazgatási javaslat biztosítására politikai szövetséget kötött. A minő itéletet mond most jászberényi beszédében magáról a törvényjavaslatról is, bizonyára annál érthetlenebbnek tűnik fel, hogyan lehetett a parlamenti tárgyalások alatt e javaslat védelmében valóságos vezérserepet vinnie? De épen nem zárkoznak el ama magas erkölcsi felfogás elől sem, melyet korábbi beszédekben minduntalan hangsúlyozott és jászberényi beszámolójában is előtérbe állít, midőn kijelenti hogy őt és pártját a kinevezés elvénke törvénybe iktatásánál őt és pártját egyedül a saját régi elvök iránti kötelezettség vezethette, és az eszme szent-ségének alá kellett rendelni minden egyéb még oly jogosult tekintetét. Az ily fenkölt idealizmus, ha nincs is igazolva a gyakorlati viszonyok által, még nem kisebbíti annyira egy politikai akciónak értékét, hogy a közéletben legalább további hatásaival üdvös eredményeket elő ne idézhessen. De azután annál különösebbnek találjuk, hogy jászberényi beszédében gróf Apponyi egészen leveti az eszményi hűségnek fényes lovagköpenyét, határozottan kijelentve, hogy ha a kormány reformtervezetével új kísérleteket tenné, ő ezután csak a körlelhetlen oppozíció köteleességét fogja szem előtt tartani. Erre az állásváltásra semmiképp sem szolgálhat elegendő magyarázatot, hogy a kormány oly körülmények miatt, melyeket — elismerjük — saját hibáival idézett elő, de melyek utóvégre is szándéknak és hatalmának körén kívül fektettek, reformtervét meg nem valósíthatta.

Az ily sikertelenség épen az ideális hűség érzelmét előt, mely gróf Apponyi keblét folytonos rendülésbe hozza, nem bírhatja tulságos nyomattakkal. Ugy látjuk hát, hogy a kinevezés elvénke eszményi lovagja az elvetszóság szűzies felfogását is képes fölcserélni a gyakorlati opportunizmus szempontjaival, és talán épen az vezéri helyzetének szomorú fátuma, hogy nemcsak két ellenkező természetű morális erőknek hatalma alatt áll, de az egyiknek vagy másiknak sugallatát rendszerint akkor hallgatja meg, mikor idő és alkalom az ellenkezőt tanácsolják. Bármi nagybecsűljük is Apponyi gróf politikai tehetségeit és ha pillanatig sem jut is eszünkbe Szapáry gróf egyéniségét vele összemérni, kicsinylően szarkasztikus megjegyzése a miniszterelnök taktikai hibáiról, ezáltal sehogy sem tehetnek imponáló benyomást. Utóvégre is a közigazgatási javaslat egész tárgyalása alatt a közvélemény nem is volt egészen tisztában, gróf Szapáry vezető-e gróf Apponyit vagy megfordítva. Akárhogy volt, mindketten, mint a bátor turisták, kik meredek havas csúcsára törekvesznek, kötéllél voltak egymáshoz fűzve és isten tudja, ki csuszolt el hamarabb, de mind-

lekedett-e Apponyi Albert, mikor a miniszterelnökkel, kinek kormányzó és pártvezéri képességeit most oly maró ironiával bírálja meg, a közigazgatási javaslat biztosítására politikai szövetséget kötött. A minő itéletet mond most jászberényi beszédében magáról a törvényjavaslatról is, bizonyára annál érthetlenebbnek tűnik fel, hogyan lehetett a parlamenti tárgyalások alatt e javaslat védelmében valóságos vezérserepet vinnie? De épen nem zárkoznak el ama magas erkölcsi felfogás elől sem, melyet korábbi beszédekben minduntalan hangsúlyozott és jászberényi beszámolójában is előtérbe állít, midőn kijelenti hogy őt és pártját a kinevezés elvénke törvénybe iktatásánál őt és pártját egyedül a saját régi elvök iránti kötelezettség vezethette, és az eszme szent-ségének alá kellett rendelni minden egyéb még oly jogosult tekintetét. Az ily fenkölt idealizmus, ha nincs is igazolva a gyakorlati viszonyok által, még nem kisebbíti annyira egy politikai akciónak értékét, hogy a közéletben legalább további hatásaival üdvös eredményeket elő ne idézhessen. De azután annál különösebbnek találjuk, hogy jászberényi beszédében gróf Apponyi egészen leveti az eszményi hűségnek fényes lovagköpenyét, határozottan kijelentve, hogy ha a kormány reformtervezetével új kísérleteket tenné, ő ezután csak a körlelhetlen oppozíció köteleességét fogja szem előtt tartani. Erre az állásváltásra semmiképp sem szolgálhat elegendő magyarázatot, hogy a kormány oly körülmények miatt, melyeket — elismerjük — saját hibáival idézett elő, de melyek utóvégre is szándéknak és hatalmának körén kívül fektettek, reformtervét meg nem valósíthatta.

Az ily sikertelenség épen az ideális hűség érzelmét előt, mely gróf Apponyi keblét folytonos rendülésbe hozza, nem bírhatja tulságos nyomattakkal. Ugy látjuk hát, hogy a kinevezés elvénke eszményi lovagja az elvetszóság szűzies felfogását is képes fölcserélni a gyakorlati opportunizmus szempontjaival, és talán épen az vezéri helyzetének szomorú fátuma, hogy nemcsak két ellenkező természetű morális erőknek hatalma alatt áll, de az egyiknek vagy másiknak sugallatát rendszerint akkor hallgatja meg, mikor idő és alkalom az ellenkezőt tanácsolják. Bármi nagybecsűljük is Apponyi gróf politikai tehetségeit és ha pillanatig sem jut is eszünkbe Szapáry gróf egyéniségét vele összemérni, kicsinylően szarkasztikus megjegyzése a miniszterelnök taktikai hibáiról, ezáltal sehogy sem tehetnek imponáló benyomást. Utóvégre is a közigazgatási javaslat egész tárgyalása alatt a közvélemény nem is volt egészen tisztában, gróf Szapáry vezető-e gróf Apponyit vagy megfordítva. Akárhogy volt, mindketten, mint a bátor turisták, kik meredek havas csúcsára törekvesznek, kötéllél voltak egymáshoz fűzve és isten tudja, ki csuszolt el hamarabb, de mind-

lekedett-e Apponyi Albert, mikor a miniszterelnökkel, kinek kormányzó és pártvezéri képességeit most oly maró ironiával bírálja meg, a közigazgatási javaslat biztosítására politikai szövetséget kötött. A minő itéletet mond most jászberényi beszédében magáról a törvényjavaslatról is, bizonyára annál érthetlenebbnek tűnik fel, hogyan lehetett a parlamenti tárgyalások alatt e javaslat védelmében valóságos vezérserepet vinnie? De épen nem zárkoznak el ama magas erkölcsi felfogás elől sem, melyet korábbi beszédekben minduntalan hangsúlyozott és jászberényi beszámolójában is előtérbe állít, midőn kijelenti hogy őt és pártját a kinevezés elvénke törvénybe iktatásánál őt és pártját egyedül a saját régi elvök iránti kötelezettség vezethette, és az eszme szent-ségének alá kellett rendelni minden egyéb még oly jogosult tekintetét. Az ily fenkölt idealizmus, ha nincs is igazolva a gyakorlati viszonyok által, még nem kisebbíti annyira egy politikai akciónak értékét, hogy a közéletben legalább további hatásaival üdvös eredményeket elő ne idézhessen. De azután annál különösebbnek találjuk, hogy jászberényi beszédében gróf Apponyi egészen leveti az eszményi hűségnek fényes lovagköpenyét, határozottan kijelentve, hogy ha a kormány reformtervezetével új kísérleteket tenné, ő ezután csak a körlelhetlen oppozíció köteleességét fogja szem előtt tartani. Erre az állásváltásra semmiképp sem szolgálhat elegendő magyarázatot, hogy a kormány oly körülmények miatt, melyeket — elismerjük — saját hibáival idézett elő, de melyek utóvégre is szándéknak és hatalmának körén kívül fektettek, reformtervét meg nem valósíthatta.

Az ily sikertelenség épen az ideális hűség érzelmét előt, mely gróf Apponyi keblét folytonos rendülésbe hozza, nem bírhatja tulságos nyomattakkal. Ugy látjuk hát, hogy a kinevezés elvénke eszményi lovagja az elvetszóság szűzies felfogását is képes fölcserélni a gyakorlati opportunizmus szempontjaival, és talán épen az vezéri helyzetének szomorú fátuma, hogy nemcsak két ellenkező természetű morális erőknek hatalma alatt áll, de az egyiknek vagy másiknak sugallatát rendszerint akkor hallgatja meg, mikor idő és alkalom az ellenkezőt tanácsolják. Bármi nagybecsűljük is Apponyi gróf politikai tehetségeit és ha pillanatig sem jut is eszünkbe Szapáry gróf egyéniségét vele összemérni, kicsinylően szarkasztikus megjegyzése a miniszterelnök taktikai hibáiról, ezáltal sehogy sem tehetnek imponáló benyomást. Utóvégre is a közigazgatási javaslat egész tárgyalása alatt a közvélemény nem is volt egészen tisztában, gróf Szapáry vezető-e gróf Apponyit vagy megfordítva. Akárhogy volt, mindketten, mint a bátor turisták, kik meredek havas csúcsára törekvesznek, kötéllél voltak egymáshoz fűzve és isten tudja, ki csuszolt el hamarabb, de mind-

lekedett-e Apponyi Albert, mikor a miniszterelnökkel, kinek kormányzó és pártvezéri képességeit most oly maró ironiával bírálja meg, a közigazgatási javaslat biztosítására politikai szövetséget kötött. A minő itéletet mond most jászberényi beszédében magáról a törvényjavaslatról is, bizonyára annál érthetlenebbnek tűnik fel, hogyan lehetett a parlamenti tárgyalások alatt e javaslat védelmében valóságos vezérserepet vinnie? De épen nem zárkoznak el ama magas erkölcsi felfogás elől sem, melyet korábbi beszédekben minduntalan hangsúlyozott és jászberényi beszámolójában is előtérbe állít, midőn kijelenti hogy őt és pártját a kinevezés elvénke törvénybe iktatásánál őt és pártját egyedül a saját régi elvök iránti kötelezettség vezethette, és az eszme szent-ségének alá kellett rendelni minden egyéb még oly jogosult tekintetét. Az ily fenkölt idealizmus, ha nincs is igazolva a gyakorlati viszonyok által, még nem kisebbíti annyira egy politikai akciónak értékét, hogy a közéletben legalább további hatásaival üdvös eredményeket elő ne idézhessen. De azután annál különösebbnek találjuk, hogy jászberényi beszédében gróf Apponyi egészen leveti az eszményi hűségnek fényes lovagköpenyét, határozottan kijelentve, hogy ha a kormány reformtervezetével új kísérleteket tenné, ő ezután csak a körlelhetlen oppozíció köteleességét fogja szem előtt tartani. Erre az állásváltásra semmiképp sem szolgálhat elegendő magyarázatot, hogy a kormány oly körülmények miatt, melyeket — elismerjük — saját hibáival idézett elő, de melyek utóvégre is szándéknak és hatalmának körén kívül fektettek, reformtervét meg nem valósíthatta.

Az ily sikertelenség épen az ideális hűség érzelmét előt, mely gróf Apponyi keblét folytonos rendülésbe hozza, nem bírhatja tulságos nyomattakkal. Ugy látjuk hát, hogy a kinevezés elvénke eszményi lovagja az elvetszóság szűzies felfogását is képes fölcserélni a gyakorlati opportunizmus szempontjaival, és talán épen az vezéri helyzetének szomorú fátuma, hogy nemcsak két ellenkező természetű morális erőknek hatalma alatt áll, de az egyiknek vagy másiknak sugallatát rendszerint akkor hallgatja meg, mikor idő és alkalom az ellenkezőt tanácsolják. Bármi nagybecsűljük is Apponyi gróf politikai tehetségeit és ha pillanatig sem jut is eszünkbe Szapáry gróf egyéniségét vele összemérni, kicsinylően szarkasztikus megjegyzése a miniszterelnök taktikai hibáiról, ezáltal sehogy sem tehetnek imponáló benyomást. Utóvégre is a közigazgatási javaslat egész tárgyalása alatt a közvélemény nem is volt egészen tisztában, gróf Szapáry vezető-e gróf Apponyit vagy megfordítva. Akárhogy volt, mindketten, mint a bátor turisták, kik meredek havas csúcsára törekvesznek, kötéllél voltak egymáshoz fűzve és isten tudja, ki csuszolt el hamarabb, de mind-

lekedett-e Apponyi Albert, mikor a miniszterelnökkel, kinek kormányzó és pártvezéri képességeit most oly maró ironiával bírálja meg, a közigazgatási javaslat biztosítására politikai szövetséget kötött. A minő itéletet mond most jászberényi beszédében magáról a törvényjavaslatról is, bizonyára annál érthetlenebbnek tűnik fel, hogyan lehetett a parlamenti tárgyalások alatt e javaslat védelmében valóságos vezérserepet vinnie? De épen nem zárkoznak el ama magas erkölcsi felfogás elől sem, melyet korábbi beszédekben minduntalan hangsúlyozott és jászberényi beszámolójában is előtérbe állít, midőn kijelenti hogy őt és pártját a kinevezés elvénke törvénybe iktatásánál őt és pártját egyedül a saját régi elvök iránti kötelezettség vezethette, és az eszme szent-ségének alá kellett rendelni minden egyéb még oly jogosult tekintetét. Az ily fenkölt idealizmus, ha nincs is igazolva a gyakorlati viszonyok által, még nem kisebbíti annyira egy politikai akciónak értékét, hogy a közéletben legalább további hatásaival üdvös eredményeket elő ne idézhessen. De azután annál különösebbnek találjuk, hogy jászberényi beszédében gróf Apponyi egészen leveti az eszményi hűségnek fényes lovagköpenyét, határozottan kijelentve, hogy ha a kormány reformtervezetével új kísérleteket tenné, ő ezután csak a körlelhetlen oppozíció köteleességét fogja szem előtt tartani. Erre az állásváltásra semmiképp sem szolgálhat elegendő magyarázatot, hogy a kormány oly körülmények miatt, melyeket — elismerjük — saját hibáival idézett elő, de melyek utóvégre is szándéknak és hatalmának körén kívül fektettek, reformtervét meg nem valósíthatta.

Az ily sikertelenség épen az ideális hűség érzelmét előt, mely gróf Apponyi keblét folytonos rendülésbe hozza, nem bírhatja tulságos nyomattakkal. Ugy látjuk hát, hogy a kinevezés elvénke eszményi lovagja az elvetszóság szűzies felfogását is képes fölcserélni a gyakorlati opportunizmus szempontjaival, és talán épen az vezéri helyzetének szomorú fátuma, hogy nemcsak két ellenkező természetű morális erőknek hatalma alatt áll, de az egyiknek vagy másiknak sugallatát rendszerint akkor hallgatja meg, mikor idő és alkalom az ellenkezőt tanácsolják. Bármi nagybecsűljük is Apponyi gróf politikai tehetségeit és ha pillanatig sem jut is eszünkbe Szapáry gróf egyéniségét vele összemérni, kicsinylően szarkasztikus megjegyzése a miniszterelnök taktikai hibáiról, ezáltal sehogy sem tehetnek imponáló benyomást. Utóvégre is a közigazgatási javaslat egész tárgyalása alatt a közvélemény nem is volt egészen tisztában, gróf Szapáry vezető-e gróf Apponyit vagy megfordítva. Akárhogy volt, mindketten, mint a bátor turisták, kik meredek havas csúcsára törekvesznek, kötéllél voltak egymáshoz fűzve és isten tudja, ki csuszolt el hamarabb, de mind-

lekedett-e Apponyi Albert, mikor a miniszterelnökkel, kinek kormányzó és pártvezéri képességeit most oly maró ironiával bírálja meg, a közigazgatási javaslat biztosítására politikai szövetséget kötött. A minő itéletet mond most jászberényi beszédében magáról a törvényjavaslatról is, bizonyára annál érthetlenebbnek tűnik fel, hogyan lehetett a parlamenti tárgyalások alatt e javaslat védelmében valóságos vezérserepet vinnie? De épen nem zárkoznak el ama magas erkölcsi felfogás elől sem, melyet korábbi beszédekben minduntalan hangsúlyozott és jászberényi beszámolójában is előtérbe állít, midőn kijelenti hogy őt és pártját a kinevezés elvénke törvénybe iktatásánál őt és pártját egyedül a saját régi elvök iránti kötelezettség vezethette, és az eszme szent-ségének alá kellett rendelni minden egyéb még oly jogosult tekintetét. Az ily fenkölt idealizmus, ha nincs is igazolva a gyakorlati viszonyok által, még nem kisebbíti annyira egy politikai akciónak értékét, hogy a közéletben legalább további hatásaival üdvös eredményeket elő ne idézhessen. De azután annál különösebbnek találjuk, hogy jászberényi beszédében gróf Apponyi egészen leveti az eszményi hűségnek fényes lovagköpenyét, határozottan kijelentve, hogy ha a kormány reformtervezetével új kísérleteket tenné, ő ezután csak a körlelhetlen oppozíció köteleességét fogja szem előtt tartani. Erre az állásváltásra semmiképp sem szolgálhat elegendő magyarázatot, hogy a kormány oly körülmények miatt, melyeket — elismerjük — saját hibáival idézett elő, de melyek utóvégre is szándéknak és hatalmának körén kívül fektettek, reformtervét meg nem valósíthatta.

Az ily sikertelenség épen az ideális hűség érzelmét előt, mely gróf Apponyi keblét folytonos rendülésbe hozza, nem bírhatja tulságos nyomattakkal. Ugy látjuk hát, hogy a kinevezés elvénke eszményi lovagja az elvetszóság szűzies felfogását is képes fölcserélni a gyakorlati opportunizmus szempontjaival, és talán épen az vezéri helyzetének szomorú fátuma, hogy nemcsak két ellenkező természetű morális erőknek hatalma alatt áll, de az egyiknek vagy másiknak sugallatát rendszerint akkor hallgatja meg, mikor idő és alkalom az ellenkezőt tanácsolják. Bármi nagybecsűljük is Apponyi gróf politikai tehetségeit és ha pillanatig sem jut is eszünkbe Szapáry gróf egyéniségét vele összemérni, kicsinylően szarkasztikus megjegyzése a miniszterelnök taktikai hibáiról, ezáltal sehogy sem tehetnek imponáló benyomást. Utóvégre is a közigazgatási javaslat egész tárgyalása alatt a közvélemény nem is volt egészen tisztában, gróf Szapáry vezető-e gróf Apponyit vagy megfordítva. Akárhogy volt, mindketten, mint a bátor turisták, kik meredek havas csúcsára törekvesznek, kötéllél voltak egymáshoz fűzve és isten tudja, ki csuszolt el hamarabb, de mind-

A berukkolás.

De ugyan mi a kö üttött ebbe a világba, itt én körülöttem, hogy ma minden ember sir! Már hajnalban, mikor épen a másik oldalra szoktam fordulni, nagy zokogás ver föl szenderegésomból. Kitekintek; hát látom, hogy a szállásod asszonyom ott ül a padkán és höní kék kartonkötényébe sirja keservének könnyeit. Már szokva voltam hozzá, hogy Boross uram, ha a 'Végítűres' zsidónál egy kissé többlet talál bevenni hatvan eszópénel, ne valami gyöngéden bánják élte-párjával és ezen nem is ütköztem meg soha, már annál inkább sem, hiszen maga Borossné asszonyom sem találta azt különösnek, mert, a mint mondogatja: 'A férfinak kö horányi a kalapot a háznál.' Nem is gondolná hát valami különösre, elindulok hazulról. Alig haladok vagy öt lépést, találkozom a Vargáné szomszédasszonyval. Hát nem ő is körülgeti a szemét? No erre már kiváncsi lettem. — Mit sirat kijegyelmed! A tegnapi napot! — Inkább a máit, vagy a holnapot, magam sem tudom már. Hát az ifju ur sem tudná, hogy most van — oh jaj istenem — az a bizonyos nap. Itt van az e'seje! — De azon csak nincs mit siratni! — felelém elesodálkozva. — Ma' hogy ne lenne követem allassan az ifjúrát, mikor a Malmosék Pestájuknak is elköllesk megenni! Ekkor jutott csak eszembe, hogy itt van október elseje. Visszk a 'regutát', most a berukkolás. Fővárosi ember nem is képzeli, hogy felforgatja ez a falu, meg még a kisvárosot, sőt a vármegyét is. Itt a sok ember nem takarja egy egymást, hogy egyikőtől a másikat látni se lehessen. Nagyon is láthatni, hogyan válik ki a regruta a többi legény közül, meg a szülői házból, no 'meg a Pannától is. Mit a fővárosban csak egy-egy részeg tót, vagy beruggott mesterlegény garázdalkodásáról veszek tudomást a berukkolásokr, addig a falusiaknál egész családi ünnepé (nem lehet mondani, hogy valami örömdetesség) fejlődött az ki s'abban az egész falu, mint egy család vesz részt. És az falusi viszonyokból könnyen magyarázható. A nagy városban közömbösben, mint egymástól nézve teljesen idegenek, haladnak el egymás mellett az emberek. Itt ám mindégük, ha nem is 'estérvéje' vagy 'sógora', hát legalább is 'komájja' vagy 'körösztapja' a másikkal, ha mind-árt csak Ádám és Évaibeli rokonság fűzi is őket

Mióta a 'felcsér megvizitálta' őket és kimonodta rájuk azt a vezetés szót, hogy 'taughich', az őt a falu szemefénye. Sajnálják is, irigylük is őket. Bír-hol járjanak, pörge kalapjukra tűzött pátinkás bokrájukat, sarkantyus csizmájuk — mert sarkantyut visel mindégük, ha mindjárt csak pocsa-kerülő bakának vált is be — figyelmet, tiszteletet szerez nekik mindenütt előt. A fiatalbábok, a szubanclegények teljes respektussal emelnék előt-ük kalapot, az öregebbje pedig — a kik nem váltak be — irigykedést mutatnak, talán éreznek is. A sárga-fekete zászolóért ugyan nem él-hal magyar legény, de a katonát respektálja. Vasárnaponkint, mikor a fiatalág a leveles szin alatt roppa a csárdást, a falu hőisei pedig a hosszú asztalnál pipázók és bor mellett beszélgetnek a régi jó időkrol, ok az irigység és kényeztetés tárgyai. A legények csaknem a nyakukba szakadnak, a legényesség pedig örül, ha egyik vagy másik regruta megkínálja a borával, Szja! emberszamba men, a ki katonának való. Lassankint letelnek a szabad napok és ok látószólag búszkén, de belsejökben mégis szomorúsággal néznek az új jövő elé. A ki honvédek jut, annak nem kell erőtetni a katonás kedvet. A berukkolás előtti napon már keszen a legény czukmókja. A jó barnárta sült fonott kalács szépen megfér a turós béles és az oldalas között; a jó borral telt csutora méltó szomszédja a pátinkás butykos mellét. Hej! be jó lesz ez majd mind egy kis bufelejtetőnek. A legény már végig bucsuzta a falut, legutoljára marad a szeretője meg a családja. Estefelé, mikor már minden nyugszik, csak a békák egyhangú éneke zavarja a holdvilágította tájék méla eszendjét, lassan megnyílik a kertalatti kis ajtó és kilopozik a lány, hogy utolozor simuljon kedveséhez. Szótlanul, egymásra borulva ölelkeznek egy ideig, csak jóskára, mikor a leány már kisirta magát, fogadkozna mennye-földre, hogy egymást soha el nem hagyják, el nem felejtik és csak az ázó-kapa választhatja el őket egymástól. És erre a fogadkozásra van is szükség, mert bizony a Pista derék szál legény: könnyen megakadhat a szeme rajta valami cseh-vagy bosnyák-fruskának, pedig a nóta is azt mondja: 'hogy a legény szive olyan mint az irós vaj'. Viszont meg a Zuzsika sem a legutolsó leány ám a faluban; lám már a mult őszszel is őt kórjele akadt, a Balog Peti meg még ma is, váltig kerülgeti. Mind a két fél elgondolja ezt a bucsuzáskor. Már a fiastyuk is feltűnt a csillagos mennybol-

ton és a szerelmes pár még mindig nem tud elszakadni egymástól. Valahányszor el akarnak válni, mindannyszor akad valami új mondanivalójuk, vagy ha más nem, egy-egy csattanós csók. Végre csakugyan elkövetkeznek egymástól. A legény rágyújt arra a szomorú nótrára: 'Isten hozzád édes rózsám Ég vezérelje utad...'

Es neki indul a sötétségnek. Lassankint elhangzik a nóta utolsó hangja is, de a leány még mindig ott áll a kisajtóban és úgy fáj neki valami, hogy majd megszokhat a szíve. Hej! be sok párnát áztatnak ezen az éjelen omló könnyekkel; de sok szép lány nem alszik a búbanattól. Ezalatt a legény elérte a kocsmát, hol lassankint egybegyűlnek a távozó legények, hogy még utoljára kimulassák magukat. Szól a nóta, járja a tánc, pezseg a jó kedv meg a bor egész reggelig. Reggel azután, mikor már jó kimulaták magukat, úgy hat óra tájban, értük megy a kisbíró és elvezeti őket a község háza elé. Látni kell azt a menetet, azt a zajos vigsgót. Elöl a besorozott legények felbokrétázva és felpátinkázva; a legtöbbször már fejébe van nyomva a 'holczim'ezli', közéjük boros palack, csizmájukon pengő sarkantyú; hátul a barna legények húzzák a keszervet. Így haladnak tánczoló, ugálva a községházig, hol a vég kisp szomorú rá-mába kerül. Ha valaki, ki a dolgokról tudomással nem bír, ily alkalmokor odavetődnek, nem tudna megértetni ezt az ellentétes hangulatot, dalolást, sirást. A piac közepén tánczol, vidag a legényesség; egymélyike olyan tarthatatlan kedvű, hogy majd kiugrik a bőrből. A cigány pedig húzza, húzza érzelmesen, mintha csak a szíve hurján játszanék, majd lassan, andalított, majd meg egyszer átcsap szilajul a csárdás vérfürdő hangjaiba, a mikor a legény is felkapja választóttját s úgy megforgatja, mintha el akarna repülni vele, majd meg derékon kapha fölemeli, hogy csak úgy dagad a sokréti bokor ugró szoknya. Úgy vlgak mind, mintha lagziban volnának. Csak néhol látni egy-egy elbusult fut, a mint nyakába borul a cigánynak s miközben vadul éneki az 'ok nóttáj', könyveivel áztatja a cigány barna képét. De ez is csakhamar elkurjantja magát, hogy 'hej! nem lesz ez mindég így, lesz ez meg roszszababb így' és tánczra perdül, hogy csak úgy uszlik utána a röjtös löngratya.

Ezt a tánczó csoportot a szülők, a testvérek, szeretők és ismerősök busan, némán álló csoportja veszi körül. Az apák eszögdeden néznek fiakra, az anyák hangosan zokognak, a szeretők pedig csak néma könyveket szarítgatják. Nekik nem szabad hangosan sirni, nehogy a világ megszólja őket. A felpodgyászolt kocsi előállnak és a legényesség bucsuzik. Aztán csak ölelkez, a szíró csoportokat látni, a majd végre egy utolsó 'istenhöz-zád'-ot kiáltva, kizakadnak a fiak az ölelő karokból és kocsiira ülnek. A kocsi a lovak közt vég, a cigány rázendíti: 'Feltököt a rézsarkantyum En már innen elmegek'...

Mire a nóta utolsó szava is elhangzott, akkora a kocsiának már csak a zora látszik. A gyülekezet szomoruan oszlik el: kiki visszatér rendes napi munkájához. Esténkint azután a főnóban csak arról folyik a beszélgetés, hogy mit csinál most a Janesi, Pista meg a Laci. Úgyan élnek-e még? és miközben a nóta szorgalmasan pereg, szomoruan hangzik a róka: 'Vérd meg Isten a gócsoki keréket Mind elvitte a legények elejét, Maradt itthon kettő-három nyomorult Rátok lányok meg az ég is beborult.'

IGAZSÁG ÉS HAMISSÁG.

Regény két kötetben. — Írta: B. L. FARJON. MÁSODIK KÖTET. Bournemouthba érve, Bazil a tengerparton hagyta Philpottot és Corriet s elment a Lomax-Roadra, a hol egy nyíjas ottani lakos megmondta neki, hogy Crawfordnek melyik házában lakik. Bazil megállt a ház előtt s fölnevezte az ablakokra, hogy nem láthatná-e meg a szarkát, de még a szarvát sem hallhatta s kissé eszögdeden zörgött be az utcaajtón. A közelebbi néhány percztől olyan sok függött! Hja Crawfordtól eredménytelenül kellené távozni, épen csak ott lenne, a hol akkor volt, mikor Ausztráliából hazakerült. Pedig kevére volt szükség: csupán egy csekély hinduló-pontra, és föltele magában, hogy minden közt meg fog mozdítani, hogy ezt elérhesse.

1891... 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései szept. 29. Table with columns for various goods, prices, and exchange rates.

ERTEKPAPIROK Table with columns for various securities, exchange rates, and market data.

CHOCOLLA MENETREND A világ legnagyobb gyára Napontai elarusítás 50,000 kilogramm. Utánzásoktól óvakodni kell.

The Mutual new-yorki életbiztosító-társaság. Advertisement for life insurance with details on terms and benefits.

MEIDINGER-OFEN H. HEIM. Advertisement for a stove or oven with technical specifications and contact information.

LEGUJABB TALÁLMA NYERTEK... SÉRVKÖTŐK. Advertisement for a medical device or treatment.

Fontos sertéshizlálóknak! Homöopátiás sertéscseppek. Advertisement for homeopathic pig medicine.

Dr. Lengyel F. féle nyirfa balzsamot. Advertisement for birch bark balm with a portrait of the doctor.

Alexander Herzog, Wien. I. Graben. Advertisement for mechanical parts and machinery.

Hirdetmény. Public notice regarding administrative matters or regulations.

Pályázat. Advertisement for a public tender or competition.

Dr. KAJDACS, Lakás Budapest. Advertisement for a real estate agent or property services.

Menetrend. Train schedule for various routes and destinations.

Hirdetmény. Advertisement for a specific product or service.

Állandó műkiállítás! Figyelemreméltó eredeti olajfestmények. Large advertisement for an art exhibition of oil paintings.

